

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного
університету д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань	<u>18 «Виробництво та технології»</u>
Спеціальність	<u>181 «Харчові технології»</u>
Назва освітньої програми	<u>Інноваційні технології ресторанного бізнесу</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу протокол № від 29 серпня 2024 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, д.е.н., доцент Каламан Ольга Борисівна	093-501-09-66	kalaman.olga@gmail.com

В.о. завідувача кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент _____ Дмитро ХАРЕНКО

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент _____ Альона ЖМУДЬ

Узгоджено
Начальник навчального відділу _____ Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90	Галузь – 18 «Виробництво та технології» Спеціальність – 181 «Харчові технології»	обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень	14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		62 год.	78 год.
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

Методологія наукових досліджень базується на сумі знань, отриманих в ході вивчення філософії, соціології, психології, політології, культурології за програмою вищої професійної освіти.

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» виконує методологічну і методичну функції по відношенню до всіх дисциплін магістерської програми як ефективний засіб здійснення наукових досліджень у всіх областях економічного знання. Стрімке підвищення ролі науки в сучасному світі вимагає від майбутнього фахівця значного рівня теоретичних знань і практичних умінь у проведенні наукових досліджень і їхньої ефективної організації. Ухвалення адекватних управлінських рішень стає можливим тільки завдяки використанню великих обсягів накопичених знань, які можуть бути задіяні в процесі проведення і впровадження наукових досліджень.

Для майбутнього фахівця важливими стають уміння організувати науково-дослідницьку діяльність та ефективно використовувати вже відомі наукові напрацювання. Метою даного курсу є познайомити студентів магістратури з необхідними інструментами та методами проведення наукових та дослідницьких робіт в області різних економічних процесів і явищ.

Завданнями освоєння дисципліни «Методологія наукових досліджень» відповідно до загальних цілей основної професійної освітньої програми професійної освіти (магістратура) є: засвоєння магістрантами знань про методи проведення наукових досліджень за напрямками економічних наук; вивчення праць провідних методологів економічної теорії і прикладних економічних наук минулого і сьогодення; формування у магістрантів наукового уявлення про методи збору, обробки, аналізу та подання економічної інформації в наукових дослідженнях.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Методологія наукових досліджень» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність обирати та застосовувати спеціалізоване лабораторне і технологічне обладнання та прилади, науково-обґрунтовані методи та програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій

СК 8*. Здатність виявляти проблеми і обґрунтовувати технологічні рішення щодо їх усунення, інноваційні заходи при удосконаленні технологій для підвищення ресурсозбереження, покращення якості і складу харчових продуктів та виробів.

Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 1. Відшуковувати, систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.

РН 4. Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних.

РН 7. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері харчових технологій, зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефаківців.

РН 8. Здійснювати захист інтелектуальної власності у сфері харчових технологій, виконувати відповідні патентні дослідження, готувати документи на отримання патентів на винаходи і корисні моделі.

РН 9. Вільно володіти державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій у сфері харчових технологій.

РН 10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері харчових технологій, аналізувати їх результати, аргументувати висновки.

РН 13*. Вміти комплексно оцінювати існуючі технології, обґрунтовувати технологічні заходи для їх удосконалення, раціоналізації технологічних процесів, покращення якості та збереженості харчових продуктів та виробів для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств галузі.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Класифікація інновацій.
2. Фактори, що визначають інноваційну діяльність.
3. Пріоритети інноваційної політики на різних рівнях управління економікою.
4. Структура національної інноваційної системи.

Уміння:

5. Проводити аналіз та оцінку інноваційних проектів.
6. Планувати послідовність виконання робіт із реалізації інновацій.
7. Здійснювати вибір форм фінансування інноваційних розробок.
8. Проводити презентацію інноваційних проектів.

Навички:

9. Застосування прийомів обґрунтування змісту виконуваних робіт на різних етапах інноваційного процесу.

10. Використання методів побудови організаційної структури системи внутрішньофірмового планування інновацій.
11. Формування та реалізації стратегії інноваційного розвитку організацій.
12. Залучення підходів до вибору форм комерціалізації інноваційних розробок.
13. Використання механізмів підтримки інноваційної діяльності у сферах ресторанного бізнесу.
14. Застосовувати отримані теоретичні знання та компетенції на практиці.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи наукового пізнання та творчості. Використання інформаційних і комп'ютерних технологій у наукових дослідженнях. Пошук, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. Етапи становлення і розвитку науки. Поняття, цілі і функції науки. Чинники розробки наукової теорії (ідея, принципи, категорії, тлумачення, поняття, гіпотези, наукова теорія Структурні елементи науки, їх характеристика. Наука як система знань. Класифікація наук. Наукові дисципліни. Наукова діяльність. Види наукової діяльності (науково-дослідна; науково-організаційна; науково-педагогічна; науково-інформаційна та ін.).

Тема 2. Дипломна робота магістрів як кваліфікаційна праця. Основні вимоги до кваліфікаційної науково-дослідної роботи. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт. Реферати, курсові, кваліфікаційні роботи. Поняття магістерської роботи та її підготовка. Основні етапи підготовки та захисту магістерської роботи. Розробка плану магістерської роботи. Підготовка тексту магістерської роботи та її оформлення. Список використаної літератури. Теоретичні та методологічні принципи науки. Поняття методології в наукових дослідженнях. Функції методології в наукових дослідженнях. Види методології (філософська, загальнонаукова, частково-наукова). Методи і техніка наукових досліджень. Науковий метод. Наукова теорія та підходи до її визначення (гносеологічний, логічний, методологічний). Загальні методи пізнання: методи емпіричного дослідження; методи теоретичного дослідження; методи, що можуть бути застосовані на емпіричному і теоретичному рівнях.

Тема 3. Вибір напрямку дослідження та етапи науково-дослідної роботи. Основні принципи, як підгрунтя наукових досліджень Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Застосування сучасного спеціального обладнання, методів та інструментів.

Поняття організації та технології наукових досліджень, їх планування і ефективність. Організаційні стадії науково-дослідного процесу і їх алгоритм. Розробка програми наукового дослідження і її алгоритм. Основні етапи науково-дослідних робіт. Вимоги до обраної теми наукового дослідження. Робоча гіпотеза. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень.

Тема 4. Вибір напрямку дослідження та етапи науково-дослідної роботи. Програма та методи наукового дослідження

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела науково-технічної інформації. Класифікація наукових документів, їх структура і призначення. Методи пошуку, збору, систематизації та інтерпретації наукової інформації. Оформлення результатів інформаційного пошуку. Електронний пошук наукової інформації. Цілі і методи теоретичного дослідження. Математичні методи та моделі в дослідженнях. Типи, завдання та класифікація експериментів. Методологічні основи експерименту.

Тема 5. Планування і виконання наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій науково-технічного прогресу в галузі харчових технологій. Презентація та обговорення результатів наукових досліджень інноваційних проектів.

Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Приклади бібліографічного опису окремих видів документів. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт. Методика підготовки та оформлення публікацій. Види наукових публікацій. Видання. Монографія. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення, структура. Збірник наукових праць. Мова та стиль наукового дослідження.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи наукового пізнання та творчості. Використання інформаційних і комп'ютерних технологій у наукових дослідженнях. Пошук, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	18	2	2	14	18	1	1	16
Тема 2. Дипломна робота магістрів як кваліфікаційна праця. Основні вимоги до кваліфікаційної науково-дослідної роботи. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	18	2	4	12	18	1	1	16
Тема 3. Вибір напрямку дослідження та етапи науково-дослідної роботи. Основні принципи, як підґрунтя наукових досліджень. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Застосування сучасного спеціального обладнання, методів та інструментів.	18	4	2	12	18	2	2	14
Тема 4. Вибір напрямку дослідження та етапи науково-дослідної роботи. Програма та методи наукового дослідження	18	4	2	12	18	1	1	16
Тема 5. Планування і виконання наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій науково-технічного прогресу в галузі харчових технологій. Презентація та обговорення результатів наукових досліджень інноваційних проектів.	18	2	4	12	18	1	1	16
Усього годин	90	14	14	62	90	6	6	78
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні та методологічні основи наукового пізнання та творчості. Використання інформаційних і комп'ютерних технологій у наукових дослідженнях. Пошук, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 1.1. Історичні етапи становлення та розвитку науки 1.2. Особливості сучасної науки 1.3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі 1.4. Організація вузівської науки 1.5. Види і форми науково-дослідної роботи 1.6. Система управління науково-дослідною роботою	2	1
2	Тема 2. Дипломна робота магістрів як кваліфікаційна праця. Основні вимоги до кваліфікаційної науково-дослідної роботи. Здатність генерувати	2	1

	нові ідеї (креативність). Базові інновації. 2.1. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та магістерських робіт. 2.2. Основні етапи підготовки курсових та магістерських робіт. 2.3. Структура та технічне оформлення курсових та магістерських робіт. 2.4. Підготовка до захисту та захист курсової та магістерської роботи. 2.5. Магістерська робота: поняття та її підготовка.		
3	Тема 3. Вибір напрямку дослідження та етапи науково–дослідної роботи. Основні принципи, як підґрунтя наукових досліджень Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Застосування сучасного спеціального обладнання, методів та інструментів. 3.1. Об’єкт та предмет наукового дослідження, їх класифікація 3.2. Методи дослідження та їх класифікація 3.3. Процес наукового дослідження та його стадії	4	2
4	Тема 4. Вибір напрямку дослідження та етапи науково–дослідної роботи. Програма та методи наукового дослідження 4.1. Вимоги до процедури інтерпретації даних. 4.2. Основне завдання вивчення наукової літератури. 4.3. Етапи процесу роботи з науковою літературою. 4.4. Властивості наукових фактів. 4.5. Правила цитування літератури. 4.6. Форми обміну науковою інформацією.	4	1
5	Тема 5. Планування і виконання наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій науково-технічного прогресу в галузі харчових технологій. Презентація та обговорення результатів наукових досліджень інноваційних проектів. 5.1. Методи емпіричного дослідження 5.2. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях 5.3. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень 5.4. Спостереження як метод наукового дослідження. 5.5. Опитування як метод наукового дослідження.	2	1
	Всього	14	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка письмових відповідей до звіту: Визначення теми наукової роботи. Об'єкт, предмет дослідження. Здійснення захисту інтелектуальної власності у сфері харчових технологій, виконання відповідних патентних досліджень, підготування документів на отримання патентів на винаходи і корисні моделі.	10	10
2	Підготовка до лабораторних занять та написання протоколу. Аналіз літературних джерел за визначеною тематикою. Пошук, систематизація та аналізування науково-технічної інформації з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.	10	10
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції. Огляд методів проведення досліджень за різними напрямками (фізичні, хімічні, мікробіологічні, органолептичні).	10	10
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань. Проведення експериментальних досліджень. Визначення динаміки зміни показників.	10	20
5	Написання звіту за обраною науковою тематикою	20	20
6	Виконання індивідуального завдання	2	8
Всього		62	78

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

Питання до іспиту

1. Дати визначення предмета і сутності науки.
2. У чому полягає процес наукового пізнання?
3. Які структурні елементи теорії пізнання? Дати визначення понять, положення, судження.

4. Що таке метод наукового пізнання?
5. Які Ви знаєте методи пізнання?
6. Охарактеризувати пізнання, його види та структурні елементи.
7. Якими ознаками характеризується наукова діяльність?
8. Яка структура формування теорії?
9. Дати визначення наукової ідеї, гіпотези, теорії, закону.
10. Сформулювати види, функції та предмет наукової діяльності
11. Що таке суб'єкт та предмет наукової діяльності?
12. Охарактеризувати поняття наукової школи, її ознаки.
13. Що передбачає класифікація наук?
14. Назвати види оформлення результатів наукової діяльності.
15. Яка структура управління Науково-дослідним інститутом?
16. Сутність організації наукової діяльності у вищому навчальному закладі.
17. Структурна організація наукової діяльності в Україні.
18. Дати характеристику поняття «наукове дослідження».
19. Назвати основні форми наукових досліджень.
20. Сформулювати об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження.
21. Навести приклади гіпотез дослідження.
22. Дати визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
23. Що розуміється під теоретичними завданнями дослідження?
24. Назвати послідовність етапів наукового дослідження.
25. Основні завдання науково-дослідної діяльності студентів.
26. Напрями науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі.
27. Організаційна структура науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
28. Вимоги до вибору теми дослідження.
29. Етапи реалізації та оформлення результатів наукового дослідження.
30. Визначення ефективності науково-дослідної роботи у ВНЗ і на практиці.
31. Що Ви вкладаєте в поняття «методологія дослідження»?
32. Які види методології Вам відомі?
33. Які Ви знаєте методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження?
34. Класифікація методів. їх характеристика.
35. Дати визначення наукової ідеї, навести приклад.
36. Роль логічних методів у наукових дослідженнях.
37. Індуктивний та дедуктивний методи дослідження, навести приклади.
38. Що таке моделювання і коли воно використовується?
39. Поняття про наукову інформацію.
40. Види та ознаки наукової інформації.
41. Основні етапи накопичення наукової інформації. Етапи вивчення наукових джерел?
42. Поняття системи опрацювання інформаційних джерел.
43. Інформаційно-пошукова мова бібліотек УДК, ББК. Дати характеристику.
44. Техніка опрацювання інформації. Порядок роботи над текстом. Вимоги до використання цитат.
45. Бібліографічний опис літератури. Вимоги його оформлення.
45. Повні вимоги до виконання дипломної (курсової) роботи.
46. Особливості виконання магістерської (дипломної) роботи.
47. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
48. Які є етапи роботи при проведенні наукового дослідження?
49. Вимоги до формування структури магістерської (дипломної) роботи.
50. Оформлення формул, ілюстрацій, додатків та списку використаної літератури.
51. Особливості виконання і захисту магістерської роботи.
52. Послідовність доповіді при захисті магістерської (дипломної) роботи.
53. Особливості формування змісту вступної частини.
54. Яка схема написання відгуку (рецензії) на магістерську роботу?

8. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Scientific foundations of solving engineering tasks and problems [Електронний ресурс] : collective monograph / B. Demchyna, L. Vozniuk, M. Surmai etc. Boston : Primedia eLaunch, 2021. 758 p.
2. Zlotenko B. Methodology of modern scientific research with the basics of intellectual property: textbook. Kyiv : KNUTD, 2021. 155 c.
3. Наукова діяльність. Патентознавство. Інтелектуальна власність [Текст] : підручник / Г. О. Оборський, І. М. Чістякова, Д. Д. Татакі та ін. ; Одес. нац. політехн. ун-т. Київ : Каравела, 2022. 232 с.

Додаткова

1. Каламан О. Б., Пурцхванідзе О. В., Мандрикін Д. В. Розроблення методології стратегії розвитку виноробних підприємств. Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». 2020. № 56. С. 58-64.
2. Kalamani O. B., Purtskhvanidze O. V., Levchuk Y. S. Methodology formation of enterprise financial strategy basis on existing models analysis. Економіка харчової промисловості. 2020. № 3, Т. 12. С. 33-41.
3. Лагодієнко В. В., Каламан О. Б., Пурцхванідзе О. В. Особливості методології наукового дослідження сфери управління. Бізнес-навігатор. 2020. № 5 (61). С. 76-82.
4. Каламан О. Б., Скрібанс В. Мандрикін Д. В. Методологія формування показників ефективності стратегічних управлінських рішень на промислових підприємствах. Економічні інновації. 2021. Т.23. Вип.2 (79). С. 87-96.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Он-лайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>
3. <https://rada.gov.ua>
4. <https://www.kmu.gov.ua>
5. <https://liga.net>
6. <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. <https://www.sfii.gov.ua>
8. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=508>